

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Sayı : 58778001/610/ 32 444
Konu: Ankara Milletvekili
Levent GÖK'ün (7/13897)
Esas Nolu Soru Önergesi

21 Şubat 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 24/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-99554 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK'e ait 7/13897 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ekte sunulmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (2 sayfa)

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT GÖK'E AİT (7/13897) ESAS NO'LU SORU
ÖNERGESİNE CEVAP

Sosyal güvenlik kurumları 2006 yılında birleştirilmiş ve mali işlemleri yönünden 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi kılınmıştır. Birleşme sürecinde sosyal güvenlik işlemlerinin takip edildiği alt yapı yönünden ise herhangi bir birleştirme yapılamamış; devredilen kurumlar eski mevzuatları ve faaliyetleri doğrultusunda geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuş olan otomasyon alt yapısı üzerinde işlemlerini yapmaya devam etmiştir.

Muhasebe hizmetleri yönünden de 2007 yılında, devredilen Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından geliştirilen 3270 muhasebe programının kullanılmasına karar verilmiştir.

Ancak, söz konusu program tahsis, prim, tescil gibi diğer çok sayıda program içinde gerçekleşen mali işlemlerin, bu sistemlerden bağımsız, yine bu sistemlerden alınan raporlara dayalı olarak manuel yollarla muhasebe kaydı oluşturulması esasına dayalı olarak çalışmaktaydı. Bu yöntemle tutulan muhasebe kayıtları ise para ile ifade edilen gerçek mali işlemler hakkında herhangi bir bilgi üretmemekteydi. Örneğin, herhangi bir ayda ödenen emekli aylıklarının kaç kişiye ait olduğu, bu emekli aylıklarının hesaplandığı programlardan alınacak bilgilerle ortaya konmaktaydı. Söz konusu muhasebe kayıtlarından alınacak örneğin, emekli aylıklarına ait raporlar, bu emekli aylıklarının hesaplandığı programlardan alınacak raporların sistem dışında karşılaştırılması ile teyit edilmek zorundaydı. Bu muhasebeleştirme sürecinde toplu olarak muhasebeleştirilen çok sayıda icra, nafaka, kömür taksitleri, yersiz ödenen tutarlara ait kesintiler gibi kesintilerin ilgili yerlere gönderilmesi, tahakkuk etmiş olan alacaklara mahsup edilmesi önemli oranda mutabakat sorunlarına yol açmakta; örneğin yersiz ödemeye ilişkin kaç kişiden ne kadar alacak olduğu bilgisini vermemekteydi.

Sosyal Güvenlik Kurumu gibi nüfusun tamamına yakınının kapsandığı bir kitleye hizmet veren bir kurumda yukarıda anlatılan biçimde bir mali yönetim sürecinin bu çapta bir para trafiğini gerçek duruma uygun şekilde takip etmesi için etkili bir mali yönetim gerçekleştirmek üzere 2008 yılı Kasım ayında MOSİP (Mali Otomasyon Sistemleri İşletim Projesi) Sistemi adı ile yeni bir yazılım çalışmasına başlanmış ve ilk defa 2009 yılı Kasım ayında sağlık işlemleri yönünden uygulamaya konulmuştur. 2010 mali yılı başından itibaren de emekli aylıkları ve gelir işlemleri hariç, diğer gider kalemlerini kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmıştır.

Emekli aylıkları ile gelir işlemleri ise 3270 muhasebe sisteminde kayıt altına alınmaya devam edilmiştir. 2010 yılı Aralık ayında Sayıştay Denetim Grubu ile birlikte belirlenen kurallar doğrultusunda 3270 sistemindeki kayıtlar MOSİP Sistemine aktarılarak muhasebe sistemi birleştirilmiş, bu şekilde 2010 Mali Yılına ait dönem hesabı çıkarılmıştır. Bununla birlikte emekli aylıklarına ilişkin muhasebe kayıtları, bu aylıkların hesaplandığı programlardan alınan raporlara dayalı olarak toplu şekilde muhasebeleştirilmeye devam edilmiştir.

Emekli aylıklarına ilişkin muhasebe işlemlerinin kişi bazında muhasebeleştirilebilmesi için entegrasyon çalışmaları ise 2011 yılı boyunca devam etmiştir. Bu çalışmalar kapsamında ilk entegrasyon, kendi nam ve hesabına çalışarak emekli olanların (eski Bağ-Kur emeklileri) aylık işlemlerini takip etmek üzere geliştirilen Emektar Sisteminin uygulamaya alınması ile birlikte 2011 yılı Şubat ayında uygulamaya konulmuştur. Bu uygulama, yaklaşık 2,5 milyon emeklinin aylıkları Emektar Sisteminde brüt olarak hesaplandıktan sonra, oluşturulan elektronik dosyanın, FTP Dosya Transfer Sistemi üzerinden MOSİP Sistemine aktarılması, veri tabanı üzerinde yazılan bir prosedürün çalıştırılması suretiyle otomatik olarak muhasebeleştirilme esasına dayalı olarak hayata geçirilmiştir. Brüt olarak tahakkuk eden aylıklar, ait oldukları kişileri de gösterecek şekilde muhasebeleştirildikten sonra, bu kişilere

ait kesinti bilgileri sisteme girilmekte ve ödemeler bankaya gönderilirken gerekli kesintiler yine bir veri tabanı prosedürünün çalıştırılması ile otomatik olarak gerçekleştirilmekte ve muhasebeleştirilmekte, ödeme listeleri bir elektronik dosya halinde ödemeyi yapacak bankaların sistemine yine elektronik ortamda aktarılmaktadır.

Söz konusu entegrasyon kapsamında ikinci adım kamu emeklilerine ait aylıklar için planlanmıştır. Bu çalışmalar da 2011 yılı Ekim ayında tamamlanmıştır. Kamu emeklilerine ait aylık işlemleri devredilen Emekli Sandığı tarafından geliştirilen ve halen kullanılmakta olan tahsis programı üzerinde kayıt ve takip edilmektedir. Bu işlemlerin kendine has özelliklerinden dolayı kesintilere ait tahakkuk kayıtlarının MOSİP Sisteminde oluşturulması mümkün olamamış ve aynı program içinde takip edilmeye devam edilmiştir. Öte yandan kamu emekli aylıkları içinde, ödeme yapıldıktan sonra başka daire ve kurumlardan geri alınan makam, görev temsil tazminatı, emekli ikramiyesi, ölüm yardımı gibi paralar da bulunmaktadır. Bu alacaklara ait tahakkuk kayıtlarının başka bir sistemde oluşturulması muhasebe kayıtları ile mutabakatın sağlanmasını imkânsız kılmaktaydı.

Tahakkuk eden aylıklardan kesilerek emanete alınan paraların daha sonra hak sahiplerine geri ödenmesi işlemi önceki kayıtlarla ilişki kurulmasını gerektirmekteydi. Bu sebeple başka daire ve kurumlardan geri alınması gereken paralara ait alacak kayıtlarının, ilgili olduğu daire bazında tahakkuk ettirilerek muhasebeleştirilmesi, geri ödenen emanet kayıtlarının ilk tahakkuk kayıtları ile ilişkilendirilmesi amacıyla kamu emeklilerinin 2011 yılı aylık ödemelerine ait muhasebe kayıtları aynı yevmiye numaraları ile yeniden oluşturuldu; belgeleri yeniden düzenlendi ve yetkililer tarafından imzalanarak dosyasına kaldırıldı. Muhasebe kayıtlarının kişi bazında tahakkuk eden tutarlar bazında yeniden oluşturulması sırasında karşılaşılan hatalar, bankadan ödenen tutarları değiştirmeden düzeltildi; ilgili emanet ve kişilerden alacak kayıtları kullanılarak muhasebe denkliği sağlandı. Muhasebe kayıtlarının gerçek mali durumu yansıtabilmesi amacıyla başvuru bu yöntem değişikliği sonucunda, daha önce toplu parasal sonuçların muhasebeleştirilmesi ile oluşan kayıt sayısının kişiler ve kurumlar bazında muhasebe kayıtlarının yeniden tesis edilmesi sonucu oluşan kayıt sayısı ile farklılaşması ise tabii bir sonuçtur.

Geriye dönük muhasebe kaydı oluşturulması işlemi, sadece kamu emeklilerine ilişkin emekli aylıkları ile ilgili olarak ve tamamen merkezin kontrolü altında, Sayıştay Denetim Grubu ile koordineli bir şekilde gerçekleştirilmiş istisnai bir uygulamadır. Bunun dışında muhasebe hizmetlerini yürüten personel tarafından geriye dönük her hangi bir kayıt oluşturma işlemi mümkün değildir.

Söz konusu işlem dönem hesapları çıkarılmadan önce yapıldığı için, mali tabloların gerçek duruma uygunluğunu sağlama yönünden, düzeltici mahiyette bir işlemdir. Birleşme sürecinin etkilerini düzeltmeye yönelik bu istisnai uygulama, muhasebe kayıtlarının aylık ödenen kişilerin bilgilerinin tutulduğu sistem kayıtları esas alındığından tüm mali tabloların gerçek durumu yansıtmasını sağlamıştır.